TSPB | TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ

İstanbul, 26 Ocak 2026 2026/528

GENEL MEKTUP
No: 935

Konu : Hesap Açılışı Sırasında Mukimlik Kılavuzu Kapsamında Kişisel Beyan Alınması hk.

Ülkemizde CRS (Common Reporting Standard – Ortak Bildirim Standardı) mevzuatının uygulanmasına ilişkin olarak, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 21 Nisan 2017 tarihinde "Finansal Hesap Bilgilerinin Otomatik Değişimine İlişkin Çok Taraflı Yetkili Makam Anlaşması" imzalanmış ve "Mukimlik ve Durum Tespitine İlişkin Kılavuz" (Mukimlik Kılavuzu) yayınlanmıştır. Mukimlik Kılavuzu kapsamında tüm hesap açılışları sırasında hesap sahibi müşteriden geçerli kişisel beyan alınmasına ilişkin açıklamalar içeren T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 19.01.2026 tarih ve E-83766461-730.08[CRS]-6578 sayılı yazısını ekte gereği için bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

e-imzalıdır

Serdar SÜRER
Genel Sekreter

Ek: Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 19.01.2026 tarih ve E-83766461-730.08[CRS]-6578 sayılı yazısı

Büyükdere Caddesi
No.173 1. Levent Plaza
A Blok Kat:4 34394
Levent / İstanbul
+90 212 280 8567
+90 212 280 8589
info@tspb.org.tr
www.tspb.org.tr

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE
19.01.2026

Sayı : E-83766461-730.08[CRS]-6578
Konu : Hesap Açılışı Sırasında Mukimlik Kılavuzu Kapsamında Kişisel Beyan Alınması

DAĞITIM YERLERİNE
TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Bilindiği üzere, 2014 yılında Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından oluşturulan Finansal Hesap Bilgilerinin Otomatik Değişim Standardının (Standart) uygulanmasına yönelik 21/4/2017 tarihinde imzalanan Finansal Hesap Bilgilerinin Otomatik Değişimine İlişkin Çok Taraflı Yetkili Makam Anlaşması (Anlaşma) uyarınca Türkiye'deki finansal kuruluşların, yabancı ülke mukimi hesap sahiplerine ait hesapları tespit etme süreçleri ile bu kişi ve hesaplara ilişkin bilginin toplanmasına ve toplanan bilgilerin diğer ülkelerle değişimine ilişkin faaliyetler Başkanlığımız tarafından yürütülmektedir. Bu çerçevede, bildirim yapacak finansal kuruluşlar tanımlanmış olup söz konusu finansal kuruluşların tuttukları finansal hesapların Standart kapsamındaki durumunu tespit etmelerini ve Başkanlığımıza her yıl bildirim yapmalarını öngören "Mukimlik ve Durum Tespitine İlişkin Kılavuz (Mukimlik Kılavuzu)" oluşturularak 30/6/2017 tarihinde Başkanlığımız veri transfer sistemine (B-trans) yüklenmek suretiyle finansal kuruluşlara iletilmiştir.

Bildirim yapacak finansal kuruluşlara yönelik Başkanlığımız faaliyetlerinin Şeffaflık ve Vergi Amacıyla Bilgi Değişimi Küresel Forumu (Küresel Forum) tarafından gerçekleştirilen ikinci tur CRS'e (Common Reporting Standard- Ortak Bildirim Standardı) uyumluluğu sağlamaya yönelik denetim kapsamında 8-11 Nisan 2025 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen yerinde denetim sürecinde toplu müşteri kabulü yoluyla sürekli iş ilişkisi tesisinde, maaş ödemesi yapılacak gerçek kişilerin yeni hesap açılışlarında Mukimlik Kılavuzuna uygun kişisel beyanın alınmadığı anlaşılmıştır.

Söz konusu denetim sonucunda Küresel Forum tarafından oluşturulan ve onaylanan Otomatik Bilgi Değişiminin Etkinliğine ilişkin taslak raporumuzda, bazı belirli ve sınırlı durumlarda, Türkiye'deki finansal kuruluşların, hesap açılışı sırasında kişisel beyanları temin etmediği ve bu nedenle söz konusu süreci sonradan tamamlamak zorunda kaldığı belirtilmiştir. Ayrıca, söz konusu bu sınırlı durumlarda Türkiye'de işverenin tüm yeni personelin maaşlarını alabilmeleri için bir banka ile anlaşarak hesap açtırabildiği, böylelikle maaşlı çalışanın bir banka kartı alabildiği, maaşlarını alabildiği, hesap açılışından itibaren para çekebildiği de belirtilerek hesap sahiplerinin isimlerinin, adreslerinin, uyrukları ve TCKN'nin işveren tarafından bankalara iletildiği ve daha sonra bankaların hesap sahibinden kişisel beyanları da dahil olmak üzere geri kalan kayıt belgelerini sunmasını isteyebildiği belirtilmiştir. Bu durumun Mukimlik Kılavuzu'na göre hesap açılışı sırasında kişisel beyan alma yükümlülüğüne uygun olmadığı eleştirisi yapılmış ve işverenlerin çalışanları için finansal kuruluşlarda açtırdıkları tüm yeni hesaplar için hesap açılışı sırasında finansal kuruluşlar tarafından hesap sahibinden geçerli kişisel beyan alınmasının sağlanması gerektiği tavsiyesinde bulunulmuştur. Bu kapsamda, ülke notumuzun iyileştirilmesi için söz konusu eleştirinin ilgili tavsiye doğrultusunda giderilmesi gerekmektedir.

Mukimlik Kılavuzu'nun,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu: THPY2SP2S Belge Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/gelir-idaresi-ebys
Devlet Mahallesi Merasim Caddesi No:9/1 Çankaya Ankara
Telefon No: 0312 415 3000 Faks No: 0312 415 28 21 - 22
e-Posta : EAYTEKIN@gelirler.gov.tr İnternet Adresi : https://gib.gov.tr
KEP Adresi : gib@hs01.kep.tr
Bilgi için: Elif AYTEKİN
Gelir Uzmanı
(113 Şb.)
Telefon No: 0(312)591 71 66/7166

-"Yeni Hesaplar" başlıklı 44 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında: "*Yeni hesaplara ilişkin durum tespiti, **hesap açılışı sırasında kişisel beyan alınması** ve alınan beyanın uygun olduğunun finansal kuruluş tarafından teyit edilmesi yoluyla gerçekleştirilir. Bu nedenle hesap açılışı sırasında geçerli kişisel beyan almayan finansal kuruluşlara 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 355 inci maddesi uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilir.*";

-"Uyumsuzluk ve Yaptırım" başlıklı 75 inci maddesinin 2 nci fıkrasında "*213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 355 inci maddesi:.... ç) bu Kılavuzda belirtilen durum tespiti yükümlülüklerine uymayanlara her bir bildirim için uygulanır.*" denilmektedir.

-"Kişisel Beyan" başlıklı 46 ncı maddesinde kişisel beyan kapsamında alınacak bilgilerin neler olduğu belirtilmiştir.

Diğer taraftan, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun uygulanmasına yönelik olarak hazırlanmış "*Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliği*"nin (Tedbirler Yönetmeliği) üçüncü bölümünde "*Müşterinin Tanınması*"na ilişkin esaslara yer verilmiş; söz konusu Yönetmeliğin 26 ncı maddesinde müşterinin tanınmasına yönelik tedbirler bakımından yükümlülerin basitleştirilmiş tedbirler almalarına Hazine ve Maliye Bakanlığınca izin verilebileceği ve bu madde kapsamında uygulanabilecek tedbirler ile işlem türlerini belirleme konusunda da Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkili olduğu belirtilmiştir. Bahse konu yetki kapsamında yayımlanan "*Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği (Sıra No: 5)*" ile işlem türleri bakımından risk temelli yaklaşımla aklama ve terörün finansmanı riskinin düşük olarak değerlendirildiği durumlarda, müşterinin tanınması ilkesiyle ilgili uyulması gereken hususların basitleştirilerek uygulanmasına imkan tanınmaktadır. Söz konusu Tebliğin "*Basitleştirilmiş Tedbirler*" başlıklı ikinci bölümünde, maaş hesabı açılması amacıyla toplu müşteri kabulü yoluyla iş ilişkisi tesisinde müşterinin tanınmasına yönelik işlemlerin de bu kapsamda olduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalardan anlaşıldığı üzere, Tedbirler Yönetmeliği ile Mukimlik Kılavuzu'nun amaç ve kapsamı birbirinden farklılık göstermektedir. Bu bağlamda, yabancı ülke mukimlerinin ve bunların kontrol ettikleri kurumların Türkiye'deki finansal kuruluşlarda tuttukları finansal hesaplara ilişkin bilgilerin her yıl Başkanlığa gönderilmesini amaçlayan Mukimlik Kılavuzu'na uygun olarak maaş ödemesi anlaşması kapsamında toplu müşteri kabulü yoluyla yeni hesap açılışları dahil **tüm hesap açılışları sırasında hesap sahibi müşteriden geçerli kişisel beyan alınması gerekmektedir.** Hesap açılışları sırasında geçerli kişisel beyan almayan finansal kuruluşlara Mukimlik Kılavuzu'nun 75 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355 inci maddesinin uygulanacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini ve söz konusu hususun Birliğiniz üyelerine duyurulması konusunda gereğini rica ederim.

Mehmet ARABACI
Başkan a.
Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı

Dağıtım :
Türkiye Bankalar Birliğine
Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine
Türkiye Sigorta Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliğine
Türkiye Katılım Bankaları Birliğine

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu: THPY2SP2S Belge Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/gelir-idaresi-ebys
Devlet Mahallesi Merasim Caddesi No:9/1 Çankaya Ankara
Telefon No: 0312 415 3000 Faks No: 0312 415 28 21 - 22
e-Posta : EAYTEKIN@gelirler.gov.tr İnternet Adresi : https://gib.gov.tr
KEP Adresi : gib@hs01.kep.tr
Bilgi için: Elif AYTEKİN
Gelir Uzmanı
(113 Şb.)
Telefon No: 0(312)591 71 66/7166